

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 6 september 2018, kenmerk ACM/UIT/498460 tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in artikelen 12b van de Gaswet betreffende de kredietwaardigheidseisen van GTS

De Autoriteit Consument en Markt,

Gelet op artikel 12f, eerste lid van de Gaswet;

Besluit:

ARTIKEL I

De Transportcode gas LNB wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel B1.4 wordt “2 maanden” gewijzigd in: vier maanden

B

Artikel B1.5 wordt gewijzigd als volgt:

1. Onder Ad 1. wordt “(exclusief btw)” steeds vervangen door: (inclusief btw)
2. Onder Ad 1. wordt na “eventuele facturen” ingevoegd: (inclusief btw)
3. Onder Ad 2. vervalt de zin: “De exposure met betrekking tot balanceren is gelijk aan de maximaal gerealiseerde exposure met betrekking tot balanceren in de voorgaande twaalf maanden (‘hoofdregel’).”
4. Onder Ad 2. wordt in de eerste alinea “De gerealiseerde exposure” vervangen door: De exposure
5. Onder Ad 2. wordt bij, sub 2 en sub 4, na “de openstaande bedragen (al dan niet gefactureerd)” ingevoegd: (inclusief btw)
6. Onder Ad 2. wordt, bij sub 3, na “de openstaande facturen” ingevoegd: (inclusief btw)
7. Onder Ad 2. vervalt:

“Degene die een aanvraag indient bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet om erkend programmaverantwoordelijke te worden, dient de maximale hoeveelheid gas op te geven die in een periode van drie dagen zal worden geleverd en waarvoor hij programmaverantwoordelijkheid zal dragen. De eerste twaalf maanden na de erkenning is de exposure met betrekking tot balanceren voor deze erkende programmaverantwoordelijke gelijk aan de opgegeven hoeveelheid, vermenigvuldigd met het jaargemiddelde van de gasprijs zoals beschreven in 4.1.6.4. Indien de volgens de hoofdregel berekende gerealiseerde exposure op enig moment in deze periode van twaalf maanden hoger is dan de in de voorgaande zin beschreven exposure geldt vanaf dat moment de hoofdregel.”

C

Artikel B1.6 wordt gewijzigd als volgt:

1. Na de zin: “Een erkende programmaverantwoordelijke of aangeslotene met exitcapaciteit die wordt ingedeeld in risicocategorie laag heeft een initiële kredietlimiet die overeenkomt met een percentage van 6% van het eigen vermogen minus immateriële vaste activa en kan eventueel zijn kredietlimiet verhogen door aanvullende financiële zekerheid te verstrekken.” wordt een zin ingevoegd, luidende: De netbeheerder van het landelijk gastransportnet brengt een bedrag van € 100.000 ten laste van de berekende kredietlimiet als standaard onbalansreservering.

2. In de voorlaatste alinea wordt “gastransportbedrijf” vervangen door: gastransportnet

ARTIKEL II

Dit besluit treedt op 1 januari 2019 in werking.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 6 september 2018

*Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
F.J.H. Don
bestuurslid*

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na terinzagelegging van het besluit, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA, 's-Gravenhage.

TOELICHTING

I. Samenvatting

1. Met dit codebesluit wijzigt de Autoriteit Consument en Markt de voorwaarden van het kredietwaardigheidsbeleid in de Transportcode gas LNB die van toepassing zijn op erkende programmaverantwoordelijken. De wijziging bevat vier onderdelen.
2. Ten eerste gaat het om het aanpassen van de berekening van de exposure. Dit betreft allereerst het verwijderen van de initiële onbalansexposure voor nieuwe erkende programmaverantwoordelijken en het bepalen van de onbalansexposure op basis van de maximale waarde in de afgelopen 365 dagen (365-dagenregel). In plaats hiervan zal de onbalansexposure worden gebaseerd op de dagonbalans. Daarnaast wordt de TTF-reservering van € 50.000 uit de exposureberekening verwijderd. Om de risico's die GTS loopt door het verdwijnen van de genoemde drie posten grotendeels af te dekken wordt een onbalansreservering van € 100.000 geïntroduceerd. Ten tweede bevat het voorstel een verlenging van de termijn van financiële zekerheid, ten derde het toevoegen van de btw aan de exposure en ten vierde de correctie van een verschrijving.

II. Aanleiding en gevolgde procedure

3. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) stelt op grond van artikel 12f van de Gaswet regelgeving vast voor de energiemarkt. Dit besluit is tot stand gekomen op basis van een voorstel van Netbeheer Nederland dat de ACM op 23 mei 2017 heeft ontvangen.¹ Met dit voorstel wil Netbeheer Nederland een aantal problemen oplossen die erkende programmaverantwoordelijken ervaren met het huidige kredietwaardigheidsbeleid. De wijzigingen hebben dan ook tot doel om de procedure en het vaststellen van de exposure te vereenvoudigen.
4. Op 20 september 2017 heeft de ACM een informatieverzoek naar de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS), gestuurd.² Op 18 oktober 2017 heeft GTS dit informatieverzoek beantwoord.³ Op 18 december 2017 heeft GTS nadere informatie aan ACM gestuurd.⁴
5. Als onderdeel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure heeft de ACM het ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken ter inzage gelegd en gepubliceerd op haar internetpagina. Van de terinzagelegging is kennis gegeven in de Staatscourant van 19 juni 2018. De ACM heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld binnen zes weken hun zienswijzen op het ontwerp kenbaar te maken.
6. De ACM heeft geen zienswijzen ontvangen.
7. De ACM is van mening dat het voorstel geen technische voorschriften bevat zoals bedoeld in de Notificatierichtlijn. Om die reden zijn de voorwaarden in dit besluit niet in ontwerp ter notificatie aangeboden.

III. Inhoud voorstel

Verwijdering initiële onbalansexposure

1. Netbeheer Nederland stelt voor om de schatting van de initiële onbalansexposure door nieuwe erkende programmaverantwoordelijken te schrappen. Nieuwe erkende programmaverantwoordelijken vinden het lastig om deze inschatting te maken, waardoor de initiële onbalansexposure vaak te hoog is vastgesteld.

Verwijdering 365-dagenregel

2. Netbeheer Nederland stelt voor om de bepaling te verwijderen waarin staat dat de onbalansexposure wordt gebaseerd op de hoogste onbalansexposure van de laatste 365 dagen, omdat hierdoor incidentele uitschieters nog een jaar lang tot een te hoge exposure leiden.

Verwijdering TTF-reservering en introductie vaste onbalansreservering

3. Netbeheer Nederland stelt voor om de TTF-reservering van € 50.000 te verwijderen. Deze reservering is niet meer passend omdat er geen kosten meer zijn verbonden aan toegang tot de TTF.
4. Om het risico dat de GTS loopt door het verdwijnen van bovengenoemde exposure-elementen

¹ ACM/IN/270226.

² ACM/UIT/345737.

³ ACM/IN/271445.

⁴ ACM/IN/314717.

(initiële onbalans, 365-dagenregel en TTF-reservering) grotendeels af te dekken stelt Netbeheer Nederland voor om een onbalansreservering van € 100.000 te introduceren. GTS heeft alternatieven onderzocht en is van mening dat het bedrag geen toetredingsdrempel voor erkende programmamaverantwoordelijken zal opleveren.

Vaststellen exposure inclusief btw

5. Netbeheer Nederland stelt voor om de exposure met betrekking tot het contracteren van diensten inclusief btw vast te stellen. GTS loopt namelijk in de huidige situatie een financieel risico doordat het gefactureerde bedrag wel btw omvat, in tegenstelling tot de exposure die exclusief btw berekend wordt. Hierdoor kan GTS in geval van faillissement van een erkende programmamaverantwoordelijke niet de gehele btw terugvorderen van de Belastingdienst, maar alleen het btw-aandeel van het bedrag dat GTS op de erkende programmamaverantwoordelijke heeft kunnen verhalen, inclusief het lichten van de financiële zekerheden.

Verlengen geldigheidstermijn financiële zekerheid

6. Het voorstel bevat een verlenging van de financiële zekerheid van twee naar vier maanden vanaf de einddatum van het contract. GTS geeft aan dat zij namelijk een financieel risico loopt bij faillissementen. Na beëindiging van de activiteiten van een erkende programmamaverantwoordelijke vinden nog vier maanden verrekeningen plaats tussen de near-real time allocatie en de offline allocatie. Doordat de geldigheidstermijn van de financiële zekerheid momenteel twee maanden bedraagt, bestaat er een periode van twee maanden waarin GTS een financieel risico loopt ter hoogte van het verschil tussen de near-real time en de offline allocatie.

Correctie verschrijving

7. Netbeheer Nederland geeft aan dat er in artikel B1.6 een verschrijving staat. In dit artikel staat: 'de netbeheerder van het landelijk gastransportbedrijf'. Dat moet zijn: de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. Netbeheer Nederland stelt voor om dit te corrigeren.

IV. Beoordeling

Procedure

8. De ACM constateert op grond van het voorstel dat op 12 januari 2017 en op 20 april 2017 een overleg met representatieve organisaties heeft plaatsgevonden als bedoeld in artikel 12d, eerste lid, van de Gaswet. In het voorstel is een verslag opgenomen van dit overleg en ook is aangegeven welke gevolgtrekkingen zijn verbonden aan de zienswijzen die organisaties naar voren hebben gebracht conform artikel 12d, tweede lid, van de Gaswet. Naar het oordeel van de ACM voldoet Netbeheer Nederland daarmee aan de voorschriften weergegeven in artikel 12d van de Gaswet.

Verwijdering initiële onbalansexposure, 365-dagenregel, TTF-reservering en introductie vaste onbalansreservering

9. De ACM oordeelt positief over het verwijderen van de initiële onbalans en de 365-dagenregel. Het verwijderen van de initiële onbalans neemt het risico weg dat een nieuwe programmamaverantwoordelijke hiervan een verkeerde inschatting maakt, hetgeen een jaar lang doorwerkt in zijn exposureberekening. Het schrappen van de 365-dagenregel voorkomt dat een eenmalige uitschieter in de dagelijkse onbalans van een programmamaverantwoordelijke een jaar lang doorwerkt in zijn exposureberekening. Door het schrappen van deze twee posten wordt de onbalans op dagbasis een belangrijker element in de exposureberekening, wat als voordeel heeft dat de erkende programmamaverantwoordelijken op dagelijkse basis hun exposure kunnen beïnvloeden. Het verwijderen van de TTF-reservering uit de exposureberekening vindt de ACM tot slot ook gerechtvaardigd, aangezien er geen kosten meer verbonden zijn aan toegang tot de TTF.
10. Door het verwijderen van deze drie posten uit de exposureberekening zal de totale exposure van erkend programmamaverantwoordelijken echter lager worden, waardoor het financieel risico voor GTS groter wordt. Om dit financiële risico te dekken, vindt de ACM de introductie van een vaste onbalansreservering van € 100.000 gerechtvaardigd.
11. Naar het oordeel van de ACM zijn de voorgestelde wijzigingen dan ook niet in strijd met de belangen, regels en eisen bedoeld in artikel 12f, eerste en tweede lid, van de Gaswet.

Vaststellen exposure inclusief btw en verlengen geldigheidstermijn financiële zekerheid

12. De ACM vindt dat exposureberekening het financiële risico van GTS op een juiste manier dient te meten zodat dit risico afgedekt kan worden via de kredietlimiet en indien nodig de aanvullende zekerheden. ACM acht daarom de verlenging van de geldigheidstermijn van de financiële zekerheid en het vaststellen van de exposure inclusief btw gerechtvaardigd.
13. Naar het oordeel van de ACM is de voorgestelde wijziging niet in strijd met de belangen, regels en eisen bedoeld in artikel 12f, eerste en tweede lid, van de Gaswet.

Correctie verschrijving

14. De ACM corrigeert de genoemde verschrijving.

Overige aanpassingen

15. Waar nodig heeft de ACM tekstuele aanpassingen gedaan ten opzichte van het voorstel van Netbeheer Nederland alvorens het besluit vast te stellen.

Autoriteit Consument en Markt,

namens deze:

F.J.H. Don

bestuurslid